

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Uitkomsten controle en overige informatie 2015

Rapportage aan algemeen bestuur

Het algemeen bestuur van
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Postbus 550
3990 GJ HOUTEN

Utrecht, 26 mei 2016

NEN-AAAABJB/mb

Uitkomsten controle en overige informatie 2015

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2015 van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (hierna te noemen: HDSR).

Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ Onze conclusie
- ▶ Story of the audit
- ▶ Uitkomsten jaarrekeningcontrole
- ▶ Kwaliteit beheersorganisatie
- ▶ Actualiteiten

De huidige veranderingen in het accountantsberoep, mede geïnitieerd door de politiek, AFM en onze beroepsgroep, gericht op verbetering van de kwaliteit en versterking van de onafhankelijkheid ondersteunen wij volledig. In dit verband onderstrepen wij het belang van een open en eerlijke dialoog met u als lid van het algemeen bestuur te voeren.

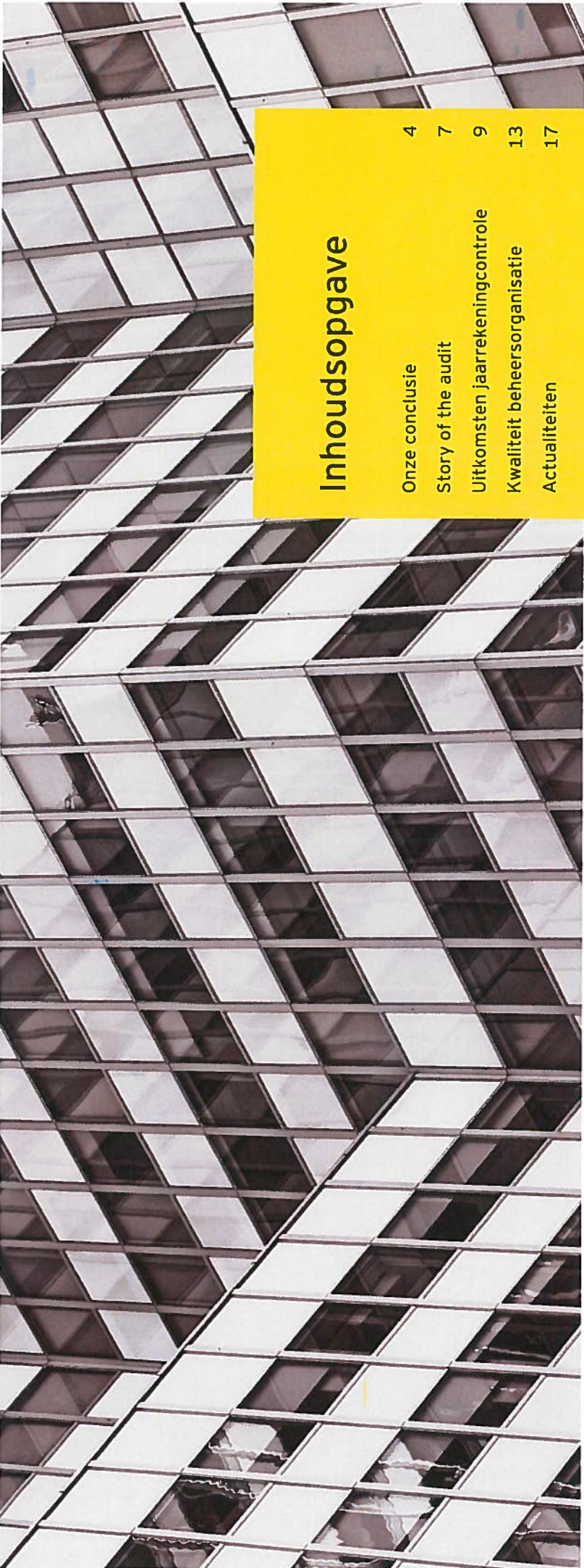
Dit vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de gehele corporate governance.

Dit verslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en het management van HDSR en mag niet door anderen worden gebruikt.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. Drost RA

Inhoudsopgave

Onze conclusie

4

Story of the audit

7

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

9

Kwaliteit beheersorganisatie

13

Actualiteiten

17

Bijlagen

1. Onafhankelijkheid en VIO

Totaal aantal pagina's in dit rapport: 20

Onze conclusie

Onze conclusie

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat:

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze controle	Bij de jaarrekening 2015 van HDSR hebben wij een goedkeurende controleverklaring af gegeven met betrekking tot de getrouwheid en de rechtmatigheid. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2015 zijn ingericht in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen (BBVW) en de in de jaarrekening opgenomen balans en toelichting en staat van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van HDSR.
	De jaarrekening is rechtmatig	Wij hebben tevens bij de jaarrekening van HDSR een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel afgegeven. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2015 in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.
	Toelichting WNT	Als waterschap moet HDSR voldoen aan de vereisten volgens de Wet Normering Topinkomens. Voor het jaar 2015 zijn de normbedragen volgens de WNT aangepast. Wij hebben vastgesteld dat de topfunctionarissen van HDSR en de verplichte toelichtingen in het kader van de WNT in overeenstemming met de WNT zijn opgenomen.
	Financiële positie en de kwaliteit van het resultaat	Het boekjaar is afgesloten met positief resultaat. In overeenstemming met het besluit van het algemeen bestuur wordt een bedrag van € 5.188.000 toegevoegd aan de algemene reserve. De solvabiliteit neemt in 2015 toe van 21,6% naar 24,7%. De jaarrekening sluit een positief saldo ad € 5.188.000. De begroting 2015 na wijziging sloot met een saldo € 420.000 negatief. Het verschil tussen de begroting na wijziging en de realisatie zijn op hoofdlijnen te verklaren door lagere personeelslasten, lagere variabele lasten uit hoofde van onderhoud en diensten van derden en de vrijval van voorzieningen. In de paragraaf 5.2 Toelichting rekening naar kosten- en opbrengstsoort zijn de afwijkingen nader toegelicht.
Beheersing uitbesteding belastingproces		Als nieuwe accountant van het Waterschap hebben wij samen met het management van het Waterschap kennis genomen van de gemaakte afspraken tussen het Waterschap en BghU voor 2015. De accountant van BghU heeft in het kader van de jaarrekening 2015 van het Waterschap de rapportage van BghU inzake de oplegging, heffing en invordering van de belastingen ten behoeve van het Waterschap gecontroleerd. Hierbij zijn geen bevindingen geconstateerd ten aanzien van de volledigheid van de belastingopbrengsten. Het proces is conform afspraken verlopen.

Onze conclusie

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat:

Kwaliteit beheersorganisatie	Interne beheersmaatregelen	Op grond van onze uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de administratieve organisatie en daarin besloten maatregelen van interne controle van HDSR stellen wij vast dat deze in materiële zin toereikend zijn. In onze controle hebben wij de relevante processen betrokken. De belangrijkste aanbevelingen hebben wij reeds met HDSR gecommuniceerd. Dit betreft: ▶ de structurele vastlegging van prestatiedocumentatie bij inkopen; ▶ het opnemen van alle documentatie met betrekking tot aanbestedingen in het centrale register.
---------------------------------	-------------------------------	--

Story of the audit

Story of the audit

Algemeen

Conform de door u aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van HDSR gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen van financiële verslaggeving. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol. De aard van onze opdracht is nader uiteengezet in onze opdrachtbevestiging d.d. 7 oktober 2015.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna: onregelmatigheden) berust zowel bij het bestuur als bij de directie. Het is van belang dat de directie, onder toezicht van het bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat.

Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden.

Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door de directie, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij kunnen u bevestigen dat wij zowel als organisatie en als controleteam onafhankelijk zijn van HDSR.

Gehanteerde materialiteit

Wij hebben in onze controle een materialiteit gehanteerd van € 1.149.400. Dit bedrag is gebaseerd op 1% van de lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves. Wij hebben de bepaalde materialiteit in onze planningsfase van de controle, gedurende en na afloop van de controle geëvalueerd en hebben deze gedurende de audit niet aangepast.

Samenwerking met HDSR

Wij danken de medewerkers van de HDSR voor een prettige samenwerking.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Conclusie van de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Controleverklaring

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van HDSR af te geven over het boekjaar 2015.

De jaarrekening en het jaarverslag zijn door HDSR opgemaakt in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording waterschappen (BBVW). Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2015 van HDSR geen materiële afwijkingen vertoont ten opzichte van de voorschriften van het BBVW. Daarnaast zijn wij nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die HDSR heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording waterschappen dienen te worden opgenomen of gerapporteerd.

Vanuit onze controle resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door de directie gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen van financiële verslaggeving

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van het algemeen bestuur beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen. Wel hebben wij in onderstaand overzicht een beschouwing ten aanzien van de belangrijkste schattingen opgenomen.

- Mate van gevoeligheid van is schattingen hoog, door onzekere (externe) omstandigheden
- Mate van gevoeligheid van schattingen is gemiddeld
- Mate van gevoeligheid van schattingen ligt laag

Belangrijke schattingen	Beoordeling 2015	Toelichting
Waardering materiële vaste activa	●	De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met eventuele ontvangen investeringsbijdragen en cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de economische levensduur van het actief. Het pand aan Poldermolen 3 is tegen de getaxeerde waarde van het pand per 31 december 2014 onder de rubricering materiële vaste activa opgenomen. In 2015 is het gebouw nog volledig in gebruik door HDSR en niet verkocht.
Waardering van de debiteuren belastingen	●	Voor dubieuze debiteuren wordt een voorziening gevormd op posten die naar verwachting niet geïnd kunnen worden als gevolg van vermindering, kwijtschelding en oninbaarheid.
Nog op te leggen kohieren	●	BghU heeft een inschatting van € 3.567.000 gemaakt van de nog te verwachten belastingopbrengsten over 2015, 2014 en 2013. De aanslagen worden in 2016 opgelegd en hebben voornamelijk betrekking hebben op zuiveringsheffing bedrijven, die een aanslag ontvangen op basis van aangifte na afloop van het belastingjaar.
Waardering voorziening arbeid gerelateerde verplichtingen	●	De voorziening inzake arbeidsgelateerde verplichtingen is gebaseerd op actuariële berekeningen en inschattingen ten aanzien van voormalig personeel of zij bij een ander bedrijf een functie kunnen vervullen. Mate van gevoeligheid schatten wij in op gemiddeld aangezien het waterschap uitgangspunten en parameters niet kan beïnvloeden en afhankelijk is van mutaties in de toekomst.
Waardering voorziening baggeren en saneren van waterlopen	●	De voorzieningen van baggeren en saneren van waterlopen hebben als doel lasten gelijkmatig te spreiden over de onderhoudsperiode om pieken in de reguliere exploitatie te voorkomen.
Waardering voorziening groot onderhoud	●	De voorziening voor het groot onderhoud wordt gebaseerd op toekomstig gepland onderhoud en dient ter gelijkmatige verdeling van lasten over de onderhoudsperiode.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft de organisatie een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft de HDSR vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Resultaat nader besproken

De bedrijfsvoering van HDSR is afgesloten met een positief nog te bestemmen resultaat ad € 5.188.000. In 2015 heeft er een toevoeging aan de reserves plaatsgevonden ad € 2.317.000.

De begroting 2015 na wijziging sloot met een nog te bestemmen resultaat van € 420.000 negatief. Het verschil tussen de begroting na wijziging en de realisatie zijn op hoofdlijnen te verklaren door lagere personeelslasten, lagere variabele lasten uit hoofde van onderhoud en diensten van derden en de vrijval van voorzieningen.

Voor een uitgebreide analyse van het verschil tussen realisatie en begroting verwijzen we naar het jaarverslag en de jaarrekening 2015. In de paragraaf 5.2 Toelichting rekening naar kosten- en opbrengstsoort zijn de afwijkingen nader toegelicht.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid hebben wij geconstateerd dat de afwijkingen ten opzichte van de begroting toereikend zijn toegelicht.

Beheersing uitbesteding belastingproces

In 2014 is de Belastingssamenwerking hoogheemraadschap en gemeenten Utrecht (BghU) van start gegaan.

Als nieuwe accountant van het Waterschap hebben wij samen met het management van het Waterschap kennis genomen van de gemaakte afspraken tussen het Waterschap en BghU voor 2015. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat BghU het Waterschap tijdig zal informeren over mogelijke issues betreffende de verantwoording over 2015.

De accountant van BghU heeft in het kader van de jaarrekening 2015 van het Waterschap de rapportage van BghU inzake de oplegging, heffing en invordering van de belastingen ten behoeve van het Waterschap gecontroleerd. Hierbij zijn geen bevindingen geconstateerd ten aanzien van de volledigheid van de belastingopbrengsten.

Kwaliteit beheersorganisatie

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Kwaliteit beheersorganisatie

Algemeen

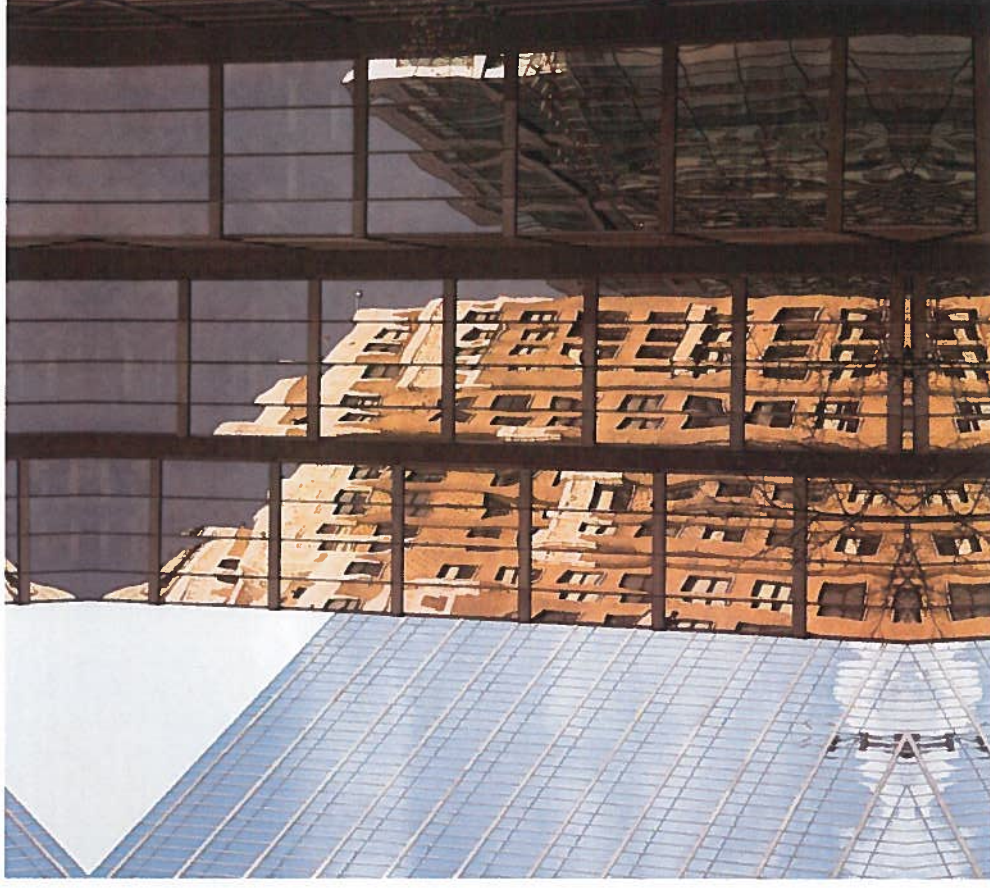
Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van HDSR hebben wij de interne beheersmaatregelen, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij steunen voor het proces inkoop- en facturaverwerking op uw interne beheersing, hetgeen betekent dat wij minder detail werkzaamheden per jaareinde behoeven te verrichten. Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Aanbevelingen interne beheersing

In onze managementletter 2015, uitgebracht aan het dagelijks bestuur, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2015 opgenomen. Wij concluderen dat uw administratieve processen inclusief het rechtmatigheidsbeheer in materiële zin op orde zijn en dat de HDSR aan de voorkant de processen adequaat heeft inricht, waardoor het aantal aanbevelingen ter verdere verbetering van de processen beperkt is. Belangrijkste aanbevelingen zijn de structurele vastlegging van prestatiedocumentatie bij inkopen en het opnemen van alle documentatie met betrekking tot aanbestedingen in het centrale register.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van de directie ontvangen. De jaarrekeningcontrole inclusief IT-audit heeft echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben geen bijzonderheden geconstateerd in het kader van rechtmatigheid. In het vervolg van deze paragraaf geven wij onze bevindingen bij deze onderwerpen.

Wij hebben bij de controle over 2015 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het BBVW en het controleprotocol van HDSR. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ De naleving van het voorwaardencriterium.
- ▶ Europese aanbestedingen
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid.
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikscriterium.
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen.

In uw intern controleplan zijn de uit te voeren werkzaamheden opgenomen. De werking van deze maatregelen is door de organisatie met voldoende diepgang getoetst en de uitkomsten hiervan zijn toereikend vastgelegd.

Voorwaardencriterium

Wij hebben geen bevindingen geconstateerd met betrekking tot het voorwaardencriterium.

Europese aanbestedingen

De aanbestedingswet voorgaand jaar is ingrijpend gewijzigd, waarbij striktere regels gelden over clustering, proportionaliteit van eisen, bepaling over niet-samenvoegen en verplicht splitsen van opdrachten en bepalingen die betrekking hebben op het beperken van de kosten van het deelnemen aan een aanbesteding.

U heeft in 2015 uw inkoopbeleid aangepast naar de nu geldende wetgeving. Ten tijde van de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat een gedegen rechtmatigheidsonderzoek op de naleving van de wetgeving heeft plaatsgevonden. In het kader van onze controle hebben wij alleen de naleving van de Europese aanbestedingswet getoetst.

De begrotingsoverschrijdingen zijn goed toegelicht

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het bestuur is gerespecteerd.

De overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten zijn door het bestuur in de toelichting op de staat van baten en lasten toereikend toegelicht.

U bent in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2015 in staat eventuele overschrijdingen te autoriseren. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Het waterschap heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de HDSR betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Actualiteiten

Actualiteiten

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De wetswijziging brengt een geheel nieuwe benadering van de belastingplicht voor overheidsondernemingen met zich mee. Het uitgangspunt van die belastingplicht wordt met ingang van 1 januari 2016 namelijk omgedraaid. Tot 2016 geldt dat overheidsondernemingen niet belastingplichtig zijn, tenzij ze een specifieke in de wet opgenomen belaste activiteit uitoefenen. Met ingang van 2016 geldt dat daarentegen overheidsondernemingen belastingplichtig zijn, tenzij een in de wet opgenomen vrijstelling van toepassing is. De nieuwe wettelijke regeling roept veel vragen op. Wat heeft de wetgever beoogd met de nieuwe wet? En hoe moeten deze wettelijke bepalingen worden uitgelegd?

Tijdens onze controle zijn wij de huidige stand van zaken rondom de implementatie van de vennootschapsbelastingplicht nagegaan. Daarbij constateren wij dat het waterschap de analyse van activiteiten en inventarisatie van de mogelijke Vpb-risico's heeft uitgevoerd en er nadere afstemming plaatsvindt met de belastingdienst.

Wet meldplicht datalekken

Organisaties verwerken steeds meer data en dat neemt alleen maar toe. Daarbij is het noodzakelijk dat de controle op de verwerkte data gehandhaafd blijft. De wetgever probeert hierin bij te sturen door organisaties bewuster om te laten gaan met data (specifiek persoonsgegevens) en de kans op verlies te minimaliseren. Dit doet zij door per 1 januari 2016 de Wet Meldplicht Datalekken in te voeren. Per dat moment geldt dat datalekken moeten worden gemeld bij het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP). Indien de organisatie daarin verzuimt, kan het CBP boetes opleggen tot maximaal € 810.000 of 10% van de omzet.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en ViO

Bijlage 1

Inleiding

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol.

Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing.

Een aantal belangrijke punten uit de ViO die we hieronder hebben opgenomen betreffen:

- ▶ Langdurige betrokkenheid
- ▶ Samenloop van dienstverlening
- ▶ Geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 wordt een gewijzigde ViO van kracht vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (sr) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren.

Per 17 juni 2016 moet de externe accountant roteren na een periode van vijf jaar waarbij verder een afkoelingstermijn van drie jaar geldt.

Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. J.M.A. Drost RA betrokken sinds 2015.
- ▶ drs. N.J.E.P. van Engelen RA betrokken sinds 2015.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen.

Intern beschikken wij over interne overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurancediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance-dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de

non-assurance-dienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Ten aanzien van de dienstverlening aan HDSR is er geen sprake van samenloop van de wettelijke controles en overige dienstverlening met materiële invloed op de jaarrekening.